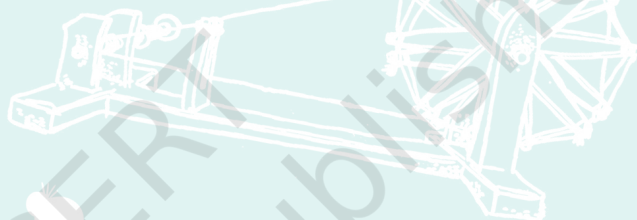

ଆନନ୍ଦବାୟୁ

ଗଣିତ

ଶ୍ରେଣୀ ପ୍ରଥମ

QRickit

0124

विद्यया ऽ मृतमश्नुते

एन सी ई आर टी
NCERT

राष्ट्रीय शैक्षिक अनुसंधान और प्रशिक्षण परिषद्
NATIONAL COUNCIL OF EDUCATIONAL RESEARCH AND TRAINING

0124 – ଆନନ୍ଦିତ ଗଣିତ

ଶ୍ରେଣୀ 1 ପାଇଁ ପାଠ୍ୟ ପୁସ୍ତକ

ISBN 978-93-5292-505-6

ପ୍ରଥମ ସଂସ୍କରଣ

ମଇ 2023 Vaishakha 1945

PD 1000T BS

© ନ୍ୟାସନାଲ୍ କାଉନସିଲ୍ ଅଫ୍ ଏଜୁକେସନାଲ୍ ରିସର୍ଚ୍ଚ
ଆଣ୍ଡ ଟ୍ରେନ୍, 2023

₹ 65.00

ଏନସିଇଆରଟି ସହିତ 80 GSM କାଗଜରେ ମୁଦ୍ରିତ
| ଖାଟର ମାର୍କ

“ପ୍ରକାଶନ ବିଭାଗରେ ପ୍ରକାଶିତ | ସଚିବ, ଜାତୀୟ ପରିଷଦ
ଶିକ୍ଷାଗତ ଅନୁସନ୍ଧାନ ଏବଂ ତାଲିମ, ଶ୍ରୀ ଅରୋବିନ୍ଦ ମାର୍ଗ,
ନୂଆଦିଲ୍ଲୀ 110016 | ଏବଂ ଶ୍ରୀ ରାମ ପ୍ରିଣ୍ଟର୍ସ, ଡି -6
ରେ ମୁଦ୍ରିତ ଏଫ-45455, ସେକ୍ଟର -63, ନୋଏଡା -
01301 (ଉ.ପ.)”

ସମସ୍ତ ଅଧିକାର ସଂରକ୍ଷିତ

- ଏହି ପ୍ରକାଶନର କୌଣସି ଅଂଶ ପୁନଃ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ, ପୁନରୁଦ୍ଧାର ସିଦ୍ଧିରେ ଗଢ଼ିତ ହେବ କିମ୍ବା ପ୍ରସାରିତ, ଯେକୌଣସି ରୂପରେ କିମ୍ବା ଯେକୌଣସି ଉପାୟରେ, ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକ୍, ଯାନ୍ତ୍ରିକ, ଫଟୋଗ୍ରାଫିକ୍, ରେକର୍ଡିଂ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପୂର୍ବ ଅନୁମତି ବିନା ପ୍ରକାଶକ
- ଏହି ପୁସ୍ତକଟି ସର୍ବ ଅନୁଯାୟୀ ବିକ୍ରି ହୋଇଛି ଯେ ବାଣିଜ୍ୟିକ୍ ଏବଂ କିଣା ଦିଆଯିବ ନାହିଁ, ପୁନଃ ବିକ୍ରୟ ହେବ ନାହିଁ, ନିମ୍ନକ୍ରିୟା ଦିଆଯିବ ନାହିଁ କିମ୍ବା ପ୍ରକାଶକଙ୍କ ସମ୍ମତି ବିନା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବିସର୍ଜନ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ, ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ପ୍ରକାର ବନ୍ଧନରେ ଆବଦ୍ଧ ହେବ ନାହିଁ। ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଛି ।
- ଏହି ପ୍ରକାଶନର ସଠିକ୍ ମୂଲ୍ୟ ହେଉଛି ଏହି ପୃଷ୍ଠାରେ ମୁଦ୍ରିତ ମୂଲ୍ୟ, ଉବର ଷ୍ଟାମ୍ପ କିମ୍ବା ଷ୍ଟିକର କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉପାୟ ଦ୍ୱାରା ସୂଚିତ ଯେକୌଣସି ସଂଶୋଧିତ ମୂଲ୍ୟ ଛୁଇଁ ଅଟେ ଏବଂ ଏହା ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ ।

“ପ୍ରକାଶନର କାର୍ଯ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ ବିଭାଜନ, ଏନସିଇଆରଟି

ଏନସିଇଆରଟି କ୍ୟାମ୍ପସ୍ ଶ୍ରୀ

ଅରୋବିନ୍ଦ ମାର୍ଗ

ନୂଆଦିଲ୍ଲୀ 110 016

ଫୋନ୍ : 011-26562708

108, 100 ଫିଟ୍ ରୋଡ୍

ହୋସଡାକେରେ ହଲ୍ ଏକ୍ସଟେନ୍ସନ୍

ବନାରାଜୀ ଚୂଡ଼ାୟ ପର୍ଯ୍ୟାୟ

ବେଙ୍ଗାଲୁରୁ 560085

ଫୋନ୍ : 080-26725740

ନବଜୀବନ ଟ୍ରଷ୍ଟ ବିଲଡିଂ

ପି.ଓ.ନବଜୀବନ

ଅହମ୍ମଦାବାଦ 380014

ଫୋନ୍ : 079-27541446

ସିଡିପୁରୀ କ୍ୟାମ୍ପସ୍

ପଛ ଧନକାଲ ବସ୍ ଷ୍ଟପ୍

ପନିହାଟି

କୋଲକାତା 700114

ଫୋନ୍ : 033-25530454

ସିଡିପୁରୀ କମ୍ପ୍ଲେକ୍ସ

ମାଲିଗାଓଁ

ଗୁଆହାଟି 781021

ଫୋନ୍ : 0361-2674869

ପ୍ରକାଶନ ଦଳ

ମୁଖ୍ୟ, ପ୍ରକାଶନ : ଅନୁପ କୁମାର ରାଜପୁତ
ବିଭାଗ

ମୁଖ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ : ଅରୁଣ ଚିତ୍ରକାର
ଅଧିକାରୀ

ମୁଖ୍ୟ ବ୍ୟବସାୟ : ଭିପିନ୍ ଦେଝାନ୍
ପରିଚାଳକ

ମୁଖ୍ୟ ସମ୍ପାଦକ : ବିଜନ ସୂତାର (ଦାୟିତ୍ୱରେ)

ଉତ୍ପାଦନ ଅଧିକାରୀ: ଅତୁଲ ସାହେନୀ
ଆକ୍ଷାଦନ
ସନ୍ତୋଷ ମିଶ୍ର

ପ୍ରାରମ୍ଭ

“ ସାମଗ୍ରିକ ବିକାଶର ଭାରତର ଏକ ସମୃଦ୍ଧ ପରମ୍ପରା ରହିଛି ପିଲାମାନେ ସେମାନଙ୍କର ଅତ୍ୟଧିକ ଗଠନ ବର୍ଷରେ । ଏହି ପରମ୍ପରାଗୁଡ଼ିକ ତୁରନ୍ତ ପରିବାର, ବିସ୍ତାରିତ ପରିବାର, ପାଇଁ ସହାୟକ ଭୂମିକା ଯୋଗାଇଥାଏ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ, ଏବଂ ଯନ୍ ଏବଂ ଶିକ୍ଷାର ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଅନୁଷ୍ଠାନ । ଠିକାରେ ଶିଶୁର ଜୀବନର ପ୍ରଥମ ଆଠ ବର୍ଷ, ଏହି ସାମଗ୍ରିକ ଉପାୟ - ଯାହା । ସଂସ୍କୃତର ଚାଷ ଅନୁଭୂତି ଯାହାକି ପିଢ଼ି ପରେ ପିଢ଼ି ଚାଲିଥାଏ । - ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ ସକରାତ୍ମକ ଜୀବନବ୍ୟାପୀ ପ୍ରଭାବ ପକାଇଥାଏ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦିଗ େରଏକ ଶିଶୁର ବୃଦ୍ଧି, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ, ଆଚରଣ ଏବଂ ଜ୍ଞାନ କ୍ଷମତାର ଦିଗ । ପରବର୍ତ୍ତୀ ବର୍ଷଗୁଡ଼ିକରେ”

“ଶିଶୁର ଆଜୀବନ ପ୍ରାରମ୍ଭର ମହତ୍ତ୍ୱ କୁ ବିଚାରକୁ ନେଇ । ବିକାଶ, ଜାତୀୟ ଶିକ୍ଷା ନୀତି 2020(ଏନଇପି 2022) କଳ୍ପନା କରାଯାଇଛି । ଏକ 5+3+3+4 ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ଏବଂ ଶିକ୍ଷାଗତ ଗଠନ ଯାହାକି ଅଧିକ ପ୍ରଦାନ କରେ । ଦେଶରେ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଶିକ୍ଷା ଏବଂ ଶିଶୁ ଯତ୍ନ ଉପରେ ଧ୍ୟାନ ଦେବା ଆବଶ୍ୟକ । ପ୍ରଥମ ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷ 3-8 ବୟସ ସହିତ ଅନୁରୂପ, ଏହାର ନାମକରଣ । ପର୍ଯ୍ୟାୟ ଶ୍ରେଣୀ 1 ଏବଂ 2 ଏହି ଭିତ୍ତିଭୂମି ପର୍ଯ୍ୟାୟର ଏକ ଅବିଚ୍ଛେଦ୍ୟ ଅଙ୍ଗ, 3-6 ବର୍ଷ ବୟସରୁ ଜାରି, ଯେଉଁଥିରେ ଏକ ଶିଶୁର ସାମଗ୍ରିକ ବୃଦ୍ଧି ହୁଏ । ବାଲଭାଟିକାରେ ଯତ୍ନ ନିଆଯାଏ । ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିର ଆଜୀବନ ଶିକ୍ଷା, ସାମାଜିକ । ଏବଂ ଭାବପ୍ରବଣ ଆଚରଣ, ଏବଂ ସାମଗ୍ରିକ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଗଭୀର ଭାବରେ ନିର୍ଭର କରେ । ଏହି ଜଟିଳ ଭିତ୍ତିଭୂମି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥିବା ଅଭିଜ୍ଞତା ଅଟେ ।”

“ଏହି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଏହି ପର୍ଯ୍ୟାୟ ପାଇଁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭାବରେ ଏକ ଜାତୀୟ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ଢାଞ୍ଚା ବିକାଶ କରିବାକୁ ନୀତି ପରାମର୍ଶ ଦେଇଛି, ଯାହାକି ପିଲାମାନଙ୍କର ପ୍ରାଥମିକ ବର୍ଷରେ ଉଚ୍ଚ-ଗୁଣାତ୍ମକ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ ଦିଗରେ ସମଗ୍ର ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ମାର୍ଗଦର୍ଶନ କରିବ, ଯାହା ଦ୍ୱାରା ଏହି ଗତିକୁ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଶିକ୍ଷାର ପରବର୍ତ୍ତୀ ପର୍ଯ୍ୟାୟକୁ ନୀତି ଉପରେ ଆଧାର କରି ଆଗକୁ ବଢାଇବା NEP 2020 ଅଧୀନରେ ଧାର୍ଯ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ-ଏବଂ ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗର ଅନୁସନ୍ଧାନ ଉପରେ (ସ୍ନାୟୁ ବିଜ୍ଞାନ ଏବଂ ବାଲ୍ୟକାଳର ଶିକ୍ଷା), ଭୂମିରୁ ଅନୁଭୂତି ଏବଂ ସଂଗୃହିତ ଜ୍ଞାନ ଉପରେ, ଏବଂ ଆମର ଜାତିର ଆକାଂକ୍ଷା ଏବଂ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଉପରେ - ଫାଇଣ୍ଡେସନ ଷ୍ଟେଜ୍ ପାଇଁ ଜାତୀୟ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ଢାଞ୍ଚା (NCF-FS) 22 ଅକ୍ଟୋବର 2022 ରେ ବିକଶିତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ପାଠ୍ୟ ପୁସ୍ତକଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରକାଶ ପାଇଲା । NCF-FS ର ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ପଦ୍ଧତିକୁ ଜୀବନ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ବିକଶିତ । ପାଠ୍ୟ ପୁସ୍ତକଗୁଡ଼ିକ ରେଗୁଲାର ପିଲାମାନଙ୍କର ପ୍ରକୃତ ଜୀବନ ସହିତ ସଂଯୋଗ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରେ ।”

“ଏନସିଏଫ୍-ଏଫ୍ଏସ୍ ପଞ୍ଚକୋଶିଆ ସହିତ ମଧ୍ୟ ସମାନ ବୋଲି ସେ କହିଛନ୍ତି ବିକାଶ (ମାନବ

ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ବର ପାଞ୍ଚ ଖଣ୍ଡର ବିକାଶ) ପରି | ତାଲଚିରିୟା ଉପନିଷଦରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ | ଏନସିଏଫ୍-ଏଫ୍ଏସ୍ ଏହି ପାଞ୍ଚଟି ବିଷୟରେ ଘୋଷଣା କରେ | ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଶିକ୍ଷାର ଡୋମେନ୍, ଯଥା, ଶାରୀରିକ ଏବଂ ମୋଟର; ସାମାଜିକ-ଭାବପ୍ରବଣ; ଜ୍ଞାନଗତ; ଭାଷା ଏବଂ ସାକ୍ଷରତା; ଏବଂ ସାଂସ୍କୃତିକ ଏବଂ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ, ଘରେ ଅନୁଭୂତି ଯାହା ପାଞ୍ଚକୋଣର ଭାରତୀୟ ପରମ୍ପରାର ମାନଚିତ୍ର | ଅନ୍ନମୟ, ପ୍ରଣାମୟ, ମନମାୟା, ବିଜନମୟ ଏବଂ ଆନନ୍ଦମାୟା | ଏହା ଘରେ ପିଲାଙ୍କ ଅଭିଜ୍ଞତାକୁ ଜ୍ଞାନ, କୌଶଳ ଏବଂ ମନୋଭାବ ସହିତ ଏକତ୍ର କରିବା ଉପରେ ଧ୍ୟାନ ଦେଇଥାଏ ଯାହା ବିଦ୍ୟାଳୟର ପରିସର ମଧ୍ୟରେ ବିକଶିତ ହେବ |”

ସେ NCF-FS, ଯାହାକି କ୍ଲାସ୍ 1 ଏବଂ 2 କୁ ଅନୁର୍ଭୁକ୍ତ କରେ, ଶିକ୍ଷଣ ପାଇଁ ଏକ ନାଟକ ଭିତ୍ତିକ ଆଭିମୁଖ୍ୟ ମଧ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି କରେ | ଏହି ପଦ୍ଧତି ଅନୁଯାୟୀ, ପୁସ୍ତକଗୁଡ଼ିକ ଶିକ୍ଷଣ ପ୍ରକ୍ରିୟାର ଏକ ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ଅଂଶ ଭାବରେ ଗଠିତ ହୁଏ; ତଥାପି, ଏହା ବୁକ୍ to ିବା ମଧ୍ୟ ଜରୁରୀ ଯେ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ, ଖେଳନା, ଖେଳ, ବାର୍ତ୍ତାଳାପ, ଆଲୋଚନା ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସହିତ ଅନେକ ଶିକ୍ଷାଗତ ଉପକରଣ ଏବଂ ପଦ୍ଧତି ମଧ୍ୟରେ ପୁସ୍ତକଗୁଡ଼ିକ କେବଳ ଗୋଟିଏ | ଏହା କେବଳ ପୁସ୍ତକରୁ ଅଧିକ ଜନ୍ମଗତ ଖେଳ-ମାର୍ଗ ଏବଂ ଦକ୍ଷତା ଭିତ୍ତିକ ଶିକ୍ଷଣ ସିଷ୍ଟମକୁ ଶିଖିବାର ପ୍ରଚଳିତ ସିଷ୍ଟମରୁ ଏକ ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଚିହ୍ନିତ କରେ | ଯେଉଁଠାରେ ପିଲାମାନେ ଯାହା କରନ୍ତି ଏବଂ ଶିଖନ୍ତି ସେମାନଙ୍କ ସହିତ ଜଡ଼ିତ ହେବା ଜଟିଳ ହୋଇଯାଏ | ଏହିପରି, ହାତରେ ଥିବା ପୁସ୍ତକକୁ ଏହି ବୟସ ଶ୍ରେଣୀ ପିଲାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏକ ଖେଳ-ଆଧାରିତ ଶିକ୍ଷାଗତ ଯୋଗ୍ୟତାକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଉପକରଣ ଭାବରେ ଦେଖାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ |

ବର୍ତ୍ତମାନର ପାଠ୍ୟ ପୁସ୍ତକ ଏକ ସରଳ, ଆକର୍ଷଣୀୟ ଏବଂ ଆକର୍ଷଣୀୟ ଢଙ୍ଗରେ ଦକ୍ଷତା-ଆଧାରିତ ବିଷୟବସ୍ତୁ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରେ | ପାଠ୍ୟ ଏବଂ ଚିତ୍ରଗୁଡ଼ିକର ଉପସ୍ଥାପନା ମାଧ୍ୟମରେ ଅନେକ ଷ୍ଟେରିଓଟାଇପ୍ ଭାଙ୍ଗି ଏହାକୁ ଅନୁଭୂକ୍ତ ଏବଂ ପ୍ରଗତିଶୀଳ କରିବାକୁ ପ୍ରୟାସ କରାଯାଇଛି | ଶିଶୁର ସ୍ଥାନୀୟ ପ୍ରସଙ୍ଗ, ଯେଉଁଥିରେ ଭାରତରେ ପରମ୍ପରା, ସଂସ୍କୃତି, ଭାଷା ବ୍ୟବହାର, ଏବଂ ମୂଳତା ଅନୁଭୂକ୍ତ ଏବଂ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କର ସାମଗ୍ରିକ ବିକାଶ ପାଇଁ ଏହା କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଅଟେ, ପୁସ୍ତକଗୁଡ଼ିକରେ ପ୍ରତିଫଳିତ ହୋଇଛି | ଏହାକୁ ପିଲାଙ୍କ ପାଇଁ ଆକର୍ଷିତ ଏବଂ ଆନନ୍ଦିତ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ପ୍ରୟାସ କରାଯାଇଛି | ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଏହିପରି କାର୍ଯ୍ୟକଳାପରେ ଥିବା ନୈତିକ ଭାବନାକୁ ପ୍ରଶଂସା କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାକୁ ପୁସ୍ତକ କଳା ଏବଂ ହସ୍ତଶିଳ୍ପକୁ ଏକତ୍ର କରିଥାଏ | ପାଠ୍ୟ ପୁସ୍ତକ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ନିଜ ନିଜ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଜଡ଼ିତ ଅନୁଭୂତି ଧାରଣା ବୁଝିବା ପାଇଁ ସ୍ଥିତିଗତ ସଚେତନତା ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ | ଯଦିଓ ବିଷୟବସ୍ତୁ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ହାଲୁକା, ଏହି ପାଠ୍ୟ ପୁସ୍ତକ ପଦାର୍ଥରେ ଭରପୂର, ବିଭିନ୍ନ ଅନୁଭୂତି ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ ଏବଂ ଖେଳନା, ଖେଳ ଏବଂ ବିଭିନ୍ନ ମାଧ୍ୟମରେ ଶିକ୍ଷଣର ପ୍ଲେ-ବେସ୍ ପଦ୍ଧତିକୁ ଏକତ୍ର କରିଥାଏ | ଏଥିରେ ପ୍ରଶ୍ନ ଅନୁଭୂକ୍ତ ହୋଇଛି ଯାହା ପିଲାମାନଙ୍କୁ ସମାଲୋଚନାକାରୀ ଚିନ୍ତାଧାରା ଏବଂ ସମସ୍ୟା ସମାଧାନ ଦକ୍ଷତା ବିକାଶରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବ | ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ଆମ ପରିବେଶ ପ୍ରତି ଆବଶ୍ୟକ ସମ୍ବେଦନଶୀଳତା ବିକାଶରେ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକରେ ସମୃଦ୍ଧ ବିଷୟବସ୍ତୁ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ରହିଛି | ଏହା ମଧ୍ୟ ଆମ ରାଜ୍ୟ / UT ପାଇଁ ସଂସ୍କରଣରେ ସ୍ଥାନୀୟ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ ସହିତ ବିଷୟବସ୍ତୁ ଯୋଡ଼ିବା / ଆଡାପ୍ଟ କରିବା ପାଇଁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ପରିସର ପ୍ରଦାନ କରେ ଯାହା NEP 2020 ର ସୁପାରିଶ ଅନୁଯାୟୀ ବିକାଶ ହୋଇପାରେ |

କମିଟି ଗଠନ କରିଥିବା କଠିନ ପରିଶ୍ରମକୁ ଏନସିଇଆରଟି ପ୍ରଶଂସା କରେ | ମୂଳ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ପାଇଁ

ସିଲ୍ଲାବସ୍ ଏବଂ ଶିକ୍ଷଣ-ଶିକ୍ଷାଦାନ ସାମଗ୍ରୀ ବିକାଶ କରନ୍ତୁ । ଏହି କମିଟିର ସଭାପତି ପ୍ରଫେସର ଶଶିକଳା ଖାନଜାରୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତ ସଦସ୍ୟଙ୍କୁ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟଟି ଠିକ୍ ସମୟରେ ଏବଂ ଏହିପରି ପ୍ରଶଂସନୀୟ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିବାରୁ ମୁଁ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଉଛି । ମୁଁ ମୁଁ ସମସ୍ତ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଏବଂ ସଂଗଠନକୁ ମଧ୍ୟ କୃତଜ୍ଞ ଅଟେ, ଯେଉଁମାନେ ଏହା ସମ୍ଭବ କରିବାରେ ସେମାନଙ୍କର ସାହାଯ୍ୟ ଏବଂ ସାହାଯ୍ୟକୁ ଉଦାର ଭାବରେ ବିସ୍ତାର କରିଛନ୍ତି । ଜାତୀୟ ପରିଚାଳନା କମିଟିର ସଭାପତି ଡ . କେ କସ୍ତୁରୀରାଜନ ଏବଂ ମାଣ୍ଡେଟ୍ ଗ୍ରୁପ୍, ଏହାର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ପ୍ରଫେସର ମଞ୍ଜୁଲ ଭରଗାଭା ଏବଂ ସମୀକ୍ଷା କମିଟିର ସଦସ୍ୟଙ୍କ ସମେତ ଅନ୍ୟ ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କୁ ମୁଁ ବିଶେଷ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଉଛି ।

“ଭରତରେ ସ୍କୁଲ ଶିକ୍ଷା ସଂସ୍ଥାର ପାଇଁ ଏକ ସଂଗଠନ ଭାବରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତବଦ୍ଧ ଏବଂ କ୍ରମାଗତ ଭାବରେ ସମସ୍ତ ଶିକ୍ଷଣ ଏବଂ ଶିକ୍ଷାଦାନର ଗୁଣରେ ଉନ୍ନତି ଆଣିବା । ସାମଗ୍ରୀ ଯାହା ଏହା ବିକାଶ କରେ, NCERT ସମାଲୋଚିତ ମନ୍ତବ୍ୟକୁ ଅପେକ୍ଷା କରେ । ଏବଂ ଏହାର ଉନ୍ନତି ପାଇଁ ଏହାର ସମସ୍ତ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ଠାରୁ ପରାମର୍ଶ । ପାଠ୍ୟ ପୁସ୍ତକ

27 ଜାନୁଆରୀ 2023
ନୂଆଦିଲ୍ଲୀ

ପ୍ରଫେସର ଦୀନେଶ ପ୍ରସାଦ
ସାକଲାନି ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ
ଜାତୀୟ ଶିକ୍ଷା ପରିଷଦ ।
ଅନୁସନ୍ଧାନ ଏବଂ ତାଲିମ

ପୁସ୍ତକ ବିଷୟରେ

“ଜାତୀୟ ନୀତି ଶିକ୍ଷା 2020 ଉପରେ ଏହାର ଗୁରୁତ୍ୱକୁ ସ୍ୱୀକୃତି ଦେଇଛି । ପିଲାମାନଙ୍କର ପ୍ରାଥମିକ ବିକାଶ ଯୁଗରେ (3--8 ବର୍ଷ) ଶିକ୍ଷାର ଏକ ଦୃଢ଼ ମୂଳଦୁଆ ବିକାଶ, ମୂଳ ସାକ୍ଷରତା ଏବଂ ସଂଖ୍ୟା ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱାରୋପ କରେ । ସାମଗ୍ରିକ ବିକାଶର ନୀତିର ଦୃଷ୍ଟିକୋଣକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ପିଲାମାନେ, ମୂଳ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ପାଇଁ ଜାତୀୟ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ଢାଞ୍ଚା (ଏନସିଏଫ-ଏଫ) ପାଠ୍ୟକ୍ରମର ଲକ୍ଷ୍ୟ, ଦକ୍ଷତା ଏବଂ ଶିକ୍ଷଣ ଫଳାଫଳକୁ ଶାରୀରିକ, ସାମାଜିକ-ଭାବପ୍ରବଣ-ନଇଁ ଟିକ, ଜ୍ଞାନ, ଭାଷା ଏବଂ ସାକ୍ଷରତା, ନିଉଟିକ ଏବଂ ସାଂସ୍କୃତିକ ଏବଂ ସକରାତ୍ମକ ଶିକ୍ଷା ପରି ସୁପାରିଶ କରିଛି । ଏହାର ଅଭ୍ୟାସ ଅନୁସରଣ ଭାବରେ, ଏନସିଆରଟି ସିଲ୍ଲାବସ୍ତୁରା ବିକଶିତ ଭିତ୍ତିକ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଗଣିତ ଏବଂ ଜ୍ଞାନ କୌଶଳ ତୋମେନ୍ ଅନୁର୍ଗତ ସଂଖ୍ୟା ଅନୁଭୂତ ହୁଏ, ପାଠ୍ୟ ପୁସ୍ତକ ସହିତ ଗଣିତ ପାଇଁ ଶିକ୍ଷଣୀୟ-ଶିକ୍ଷଣ ସାମଗ୍ରୀର ବିକାଶ ସମୟରେ ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତ ତୋମେନ୍ନୁଡ଼ିକର ଏକୀକରଣ ଉପରେ ମଧ୍ୟ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଏ ।”

କ୍ଳାସ 1 ପାଇଁ ଗଣିତର ବର୍ତ୍ତମାନର ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ, ଯଥା, ‘ଆନନ୍ଦିତ ଗଣିତ’ ଏନଇପି2020, ଏନସିଏଫ-ଏଫଏସ ଏବଂ ମୂଳ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ପାଇଁ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ର ସୁପାରିଶକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ତିଆରି କରାଯାଇଛି । ଯଦିଓ ଏହା ଅନୁମାନ କରାଯାଇପାରେ ଯେ ଶ୍ରେଣୀ 1ରେ ପ୍ରବେଶ କରୁଥିବା ପିଲାଙ୍କର ଆକାରରେ ତିନି ବର୍ଷର ହସ୍ତକ୍ଷେପ ଅଛି । ବାଲଭାଟିକା 1 ରୁ 3 (ବୟସ 3 -ବର୍ଷ), ତଥାପି ଆମ ଦେଶରେ ବିବିଧତାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଏପରି ପିଲାମାନେ ଥାଇପାରନ୍ତି ଯେଉଁମାନେ ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ 6 ବର୍ଷ ବୟସରେ ଅନୁଷ୍ଠାନିକ ସେଟଅପ୍ ରେ ସଂଖ୍ୟା ପ୍ରକାଶ ପାଇଥାନ୍ତି । ଏହି ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ଏହିପରି ପରିସ୍ଥିତିର ଯତ୍ନ ନିଏ ।

ଏହି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ପିଲାମାନେ ମାଗଣା ଖେଳ, ଖେଳନା ଉପଭୋଗ କରନ୍ତି । ତେଣୁ, ବିଭିନ୍ନ ଗାଣିତିକ ଚିନ୍ତାଧାରା ବିକାଶ କରୁଥିବାବେଳେ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ମଧ୍ୟରେ ଖେଳ ଏବଂ ଖେଳ ପାଇଁ ଅନେକ ସୁଯୋଗ ଅନୁଭୂତ କରାଯାଇଛି, ବିଭିନ୍ନ ଗାଣିତିକ ଚିନ୍ତାଧାରା ଯେପରିକି ସ୍ଥାନିକ ବୁଝାମଣା, ସଂଖ୍ୟା ପରିଚାଳନା, ଗାଣିତିକ ଏବଂ ଶଶନାକାରୀ ଚିନ୍ତାଧାରା ଇତ୍ୟାଦି ଏହା ପିଲାଙ୍କୁ କଂକ୍ରିଟରୁ ଚିତ୍ରକଳା କୁ ସୁଗମ ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣରେ ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକ ନୂତନ ଧାରଣା କିମ୍ବା ଦକ୍ଷତା ପାଇଁ ଅବକ୍ଷୟ ଯୁକ୍ତିରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ ।

“ଶ୍ରେଣୀ 1ପାଇଁ ଆନନ୍ଦିତ ଗଣିତରେ ଅନେକ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଅଛି ଯାହା ହେଉଛି । ଶ୍ରେଣୀଗୃହ ଭିତରେ ଏବଂ ବାହାରେ କରାଯିବା ଆଶା କରାଯାଏ । ସାମଗ୍ରିକ ବିକାଶ ପାଇଁ ପରୀକ୍ଷାମୂଳକ ଶିକ୍ଷାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି । ସମସ୍ତ ଅଧ୍ୟାୟରେ, ଖେଳ ଭିତ୍ତିକ ମାଧ୍ୟମରେ ଗାଣିତିକ ବୁଝାମଣା ନିର୍ମିତ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଏକ ଅନୁଭବ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ପାଠ୍ୟ ପୁସ୍ତକ ଚେଷ୍ଟା କରେ । ସେମାନେ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଗଣିତ ଶିଖିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ଖେଳମାଧ୍ୟମରେ ବିନା ଆନନ୍ଦରେ ଗଣିତ ଶିଖାଯାଉଛି ।”

“ଭାଷାଗୁଡ଼ିକର ଶିକ୍ଷା ଏବଂ ବୟସ-ଉପଯୁକ୍ତ ଶାରୀରିକ ଏବଂ ମାନସିକ ବିକାଶ ଶିକ୍ଷା ସହିତ ପୁସ୍ତକ ସହିତ ଏକାତ୍ମିକ ହୋଇଛି । ଗଣିତର ପୃଥକ ଭାବରେ ହୁଏ ନାହିଁ । ପିତାମାତା, ଶିକ୍ଷକ କିମ୍ବା ବୟସ୍କ ଭାଇଭଉଣୀଙ୍କ ପରି ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ପରାମର୍ଶ, ପୁସ୍ତକ ପ୍ରଦାନ କରେ । ଚିନ୍ତାଧାରା ମାଧ୍ୟମରେ ପିଲାମାନଙ୍କ ସହିତ ଏକ ସୁସ୍ଥ ଆଲୋଚନା କରିବା ଉପରେ । ପ୍ରଶ୍ନ, କାହାଣୀ, କବିତା ଇତ୍ୟାଦି ।”

ଏହି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଶବ୍ଦ ପଢ଼ିବା ପାଇଁ ପିଲାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ଭିନ୍ନତା ଦକ୍ଷତାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ବିଭିନ୍ନ ଗାଣିତିକ ଧାରଣାଗୁଡ଼ିକ ଆମ୍ଭ ବ୍ୟାଖ୍ୟାକାରୀ ଏବଂ ପ୍ରସଙ୍ଗତ ଚିତ୍ରଗୁଡ଼ିକ ମାଧ୍ୟମରେ ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି । ଅଧିକନ୍ତୁ, ଏହିପରି ଚିତ୍ରଗୁଡ଼ିକ / ଚିତ୍ରଗୁଡ଼ିକ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କର ଦୋଷ୍ଟରେ ଏବଂ ପଢ଼ିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ ।

“ପୁସ୍ତକକୁ ସୁଯୋଗ ସହିତ ପାଠ୍ୟ-କ୍ରମ-ଝାଙ୍କିବୁକ୍ ଭାବରେ ଡିଜାଇନ୍ କରାଯାଇଛି । ପିଲାମାନେ ଚିତ୍ର ଆଙ୍କିବା, ସେମାନଙ୍କୁ ରଙ୍ଗ କରିବା ଏବଂ ଉପଯୁକ୍ତ ଲେଖିବା ପାଇଁ ପିଲାମାନଙ୍କ ସହିତ ମୌଖିକ ଆଲୋଚନା ସମସ୍ତ ଅଧ୍ୟାୟରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଛି । ସେମାନଙ୍କୁ ମୌଖିକ ବା ସେମାନଙ୍କର ଚିନ୍ତା ପ୍ରକ୍ରିୟା ପ୍ରକାଶ କରିବାକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାକୁ । ଏହା ମଧ୍ୟ ହେବ । ଏକ ବିପଦ ନଥିବା ଶିକ୍ଷଣକୁ ନିରନ୍ତର ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରିବାକୁ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରନ୍ତୁ । ପରିବେଶ ଚିନ୍ତାଧାରାରେ ଅଭ୍ୟାସ କରୁଥିବା କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକ । ପ୍ରଶ୍ନ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଦିଆଯାଇଛି । ଏହା ମଧ୍ୟ ଆଶା କରାଯାଏ ଯେ ଶିକ୍ଷକ କିମ୍ବା ଅଭିଭାବକମାନେ ପିଲାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସମାନ ପ୍ରଶ୍ନର ବିକାଶ କରିବେ । ଅଧିକ ଟାର୍ଗେଟ୍ଡ ୱେକ୍ ଶଳ ଅଭ୍ୟାସ ଅଛି । ପାଠ୍ୟ ପୁସ୍ତକର ଅଭିନବ ବ୍ୟବହାର । ପିତାମାତା ଏବଂ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କ ସହିତ ମିଛ ଯାହା ଆନନ୍ଦଦାୟକ ଶିକ୍ଷଣକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରିବ । ଗଣିତର ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀର ପିଲାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ।”

ପୁସ୍ତକରେ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଚିନ୍ତାଧାରା, ବିଶ୍ଳେଷଣାତ୍ମକ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଛି । ୱେକ୍ ଶଳ, ଗାଣିତିକ ଯୋଗାଯୋଗ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ମାଧ୍ୟମରେ ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ୱେକ୍ ଶଳ, ଖୋଲା ସମାପ୍ତ ପ୍ରଶ୍ନ, ଅନୁସନ୍ଧାନ ଏବଂ ଆଲୋଚନା ମାଧ୍ୟମରେ ଧାରଣା ବୁଝାମଣା, ପ୍ରକ୍ରିୟାଗତ ଦକ୍ଷତା ଯୋଗ କରି ଅଧ୍ୟାୟଗୁଡ଼ିକ ଗାଣିତିକପ୍ରତି ଆରମ୍ଭ ଭାବରେ ଜାଣିତ ହୋଇଛି । ଅନୁକୂଳ ଯୁକ୍ତି, ଏବଂ ଗଣିତ ପ୍ରତି ଏକ ସକରାତ୍ମକ ମନୋଭାବ ।

“ଶ୍ରେଣୀ 1 ପାଇଁ ଆନନ୍ଦିତ ଗଣିତ ଚାରୋଟି ବ୍ଲକ୍ ଉପରେ ଆଧାରିତ । (ଏନସିଏଫ୍-ଏଫ୍) 2022 ରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି । ଏଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି - ଓରାଲ୍ ଗଣିତ କଥା, ଦକ୍ଷତା । ଶିକ୍ଷାଦାନ, ଦକ୍ଷତା ଅଭ୍ୟାସ ଏବଂ ଗଣିତ ଖେଳ, ସେଗୁଡ଼ିକ ଏଥିରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଛି ସମସ୍ତ ଅଧ୍ୟାୟ ମଧ୍ୟରୁ ଅଧିକାଂଶ ଏକାକୃତରେ ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି । ପଞ୍ଚତି ତଥାପି, ନିମ୍ନଲିଖିତ ଅଧ୍ୟାୟଗୁଡ଼ିକ କେବଳ ସଜ୍ଜିତ ନୁହେଁ । ଗାଣିତିକ ବୁଝାମଣାର ବିକାଶର ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ଲକ୍ଷ୍ୟ (ସିଜି-8) କୁ । ପରିମାଣ, ଆକୃତି ଏବଂ ମାଧ୍ୟମରେ ଜଗତକୁ ଚିହ୍ନିବା କ୍ଷମତା । (ଏନସିଏଫ୍-ଏଫ୍) ରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ପରି ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତ ପାଠ୍ୟକ୍ରମର ଲକ୍ଷ୍ୟଗୁଡ଼ିକ 2022 ଏବଂ ସିଲ୍ଲାବସ୍ ସାମଗ୍ରିକ ବିକାଶକୁ ନେଇଥାଏ:”

- **ମୌଖିକ ଗଣିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା:** ‘କୋମଳଫ’ ବିଲେଇ ଖୋଜିବା!’ ପରି ଗଣିତ କବିତା ଏବଂ ରେ ‘ବୁକ୍ ବୁକ୍ ଆମର ଟ୍ରେନ୍ ଯାଏ’ । ଅଧ୍ୟାୟ 1 ଏବଂ ଅଧ୍ୟାୟ 2 ରେ ‘ଜ୍ଞାନୀ ଜେଜେମା’, ଅଧ୍ୟାୟ 3 ରେ ‘ଆମ୍ଭ ଖାଇବା’, ଅଧ୍ୟାୟ 4 ରେ ‘ଅଦୃଶ୍ୟ ବଟେନ୍’, ଅଧ୍ୟାୟ 5 ରେ ‘ଦାଦାଙ୍କ ସହିତ ବାହାରକୁ ଯିବା’, ଅଧ୍ୟାୟ 9 ରେ ‘ଉଥସବ’, ‘ମୁଁ କିପରି ମୋର ଦିନ ବିତାଇବି’ ଅଧ୍ୟାୟ

10, ଇତ୍ୟାଦି | ଅଧ୍ୟାୟ 5ରେ ପିଲାମାନେ ଏବଂ ପରିଚୟ ପାଇଁ ଚିତ୍ର କାହାଣୀ ଧାରଣା, ଅଭ୍ୟାସ ଏବଂ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନକୁ ଅନୁଭୂତ କରାଯାଇଛି, ଅଧ୍ୟାୟ 2 ରେ ‘ଜ୍ଞାନୀ ଜେଜେମା’, ଅଧ୍ୟାୟ 3 ରେ ‘ଆମ୍ଭ ଖାଇବା’, ଅଧ୍ୟାୟ 4 ରେ ‘ଅଦୃଶ୍ୟ ବଟନ୍’, ଅଧ୍ୟାୟ 5 ରେ ‘ଦାଦାଙ୍କ ସହିତ ବାହାରକୁ ଯିବା’, ଅଧ୍ୟାୟ 9 ରେ ‘ଉଅସବ’, ‘ମୁଁ କିପରି ମୋର ଦିନ ବିତାଇବି’ ଅଧ୍ୟାୟ 10, ଇତ୍ୟାଦି |

- **ଦକ୍ଷତା ଶିକ୍ଷାଦାନ:** ସମସ୍ତ ଅଧ୍ୟାୟରେ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଅଛି ଯାହା ପିଲାଟି ଏକାକୀ କରିପାରିବ , ଗୋଷ୍ଠୀରେ କିମ୍ବା କିଛି ପ୍ରାଚୀନଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟରେ |(ପିତାମାତା, ଶିକ୍ଷକ ଏବଂ ଭାଇଭଉଣୀ) | ଏହା ପିଲାକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରେ |ଅନ୍ୟମାନଙ୍କର ମାର୍ଗଦର୍ଶନ ସହିତ ବିଭିନ୍ନ କୌଶଳର ବିକାଶ କରେ |
- **ଦକ୍ଷତା ଅଭ୍ୟାସ:** ଦକ୍ଷତା ଅଭ୍ୟାସ ପାଇଁ ସୁଯୋଗ ଆସିଛି | ଆସନ୍ତୁ କରିବା, ପ୍ରୋଜେକ୍ଟସ୍ ଆକାରରେ ସମସ୍ତ ଅଧ୍ୟାୟରେ ଅନୁଭୂତ | ଏବଂ ଅଭ୍ୟାସ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକ “
- **ଗଣିତ ଖେଳ:** ଗଣିତ ଖେଳ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ପରସ୍ପର ମଧ୍ୟରେ ଅଲଗା ହୋଇଯାଇଛି | ପୁସ୍ତକର ସମସ୍ତ ଅଧ୍ୟାୟରେ

“ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଉପରୋକ୍ତ ଅଧ୍ୟାୟଗୁଡ଼ିକୁ ବିକଶିତ କରାଯାଇଛି | ପରିବେଶ, ମୂଲ୍ୟବୋଧ, ସକରାତ୍ମକ ଅଭ୍ୟାସ ପ୍ରତି ସମ୍ବେଦନଶୀଳତା ବିକାଶ ପାଇଁ, ସାଂସ୍କୃତିକ ମୂଳତା, ଏବଂ ପିଲାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଅନୁଭୂତ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ, ବହୁଭାଷୀ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ ମଧ୍ୟ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକରେ ପ୍ରତିଫଳିତ ହୋଇଛି | କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ସହିତ ଜଡ଼ିତ | ଭାଷା ବିକାଶ ଉପରେ ଧ୍ୟାନ ଦେବା ସମଗ୍ର ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକରେ ଅନୁଭୂତ | ଯାହା ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଆନନ୍ଦରେ ଶିଖିବାକୁ ଆଗ୍ରହ ସୃଷ୍ଟି କରିବ |”

ଶିକ୍ଷକମାନେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅଧ୍ୟାୟର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ବୁଝିବା ଆବଶ୍ୟକ ଏବଂ ଦିଆଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ, ପାଠ୍ୟକ୍ରମର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଏବଂ ଦକ୍ଷତା ସହିତ ସେମାନଙ୍କର ଶ୍ରେଣୀବଦ୍ଧତା ଯେପରି ମୂଳ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ପାଇଁ ପାଠ୍ୟକ୍ରମର ଅନୁଭୂତ ହୋଇଛି ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ସହିତ ପିଲାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏକ ଶିକ୍ଷଣ ଯୋଜନା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଛି I ପିଲାମାନଙ୍କର ବିଭିନ୍ନ ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ସମାଧାନ କରିବା ଏହି ଶିକ୍ଷଣ ଯୋଜନାରେ ଶିକ୍ଷକ ମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରାପ୍ତ ଶିକ୍ଷଣ ଫଳାଫଳଗୁଡ଼ିକର ସକ୍ରିୟ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ | ଶିଶୁ ଏବଂ ଚିହ୍ନିତ ଦକ୍ଷତାର ବିକାଶ ଦିଗରେ ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରବାହ ସମସ୍ତ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ଲକ୍ଷ୍ୟ ର ଅନ୍ତର୍ଗତ | ଶିକ୍ଷାର ଫଳାଫଳ ଏବଂ ବିଭିନ୍ନ ଅଧ୍ୟାୟରେ ଦିଆଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ସହିତ ମ୍ୟାପିଙ୍ଗ୍ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଆବଶ୍ୟକ ହୁଏ I ଯଦି ଆମେ ଆମର ଶିକ୍ଷା ଦକ୍ଷତାକୁ ପ୍ରକୃତ ଅକ୍ଷର ଏବଂ ଆତ୍ମା ଉପରେ ଆଧାରିତ କରିବାକୁ ଚାହୁଁ |

ଏହି ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକରେ ଦିଆଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟକଳାପଗୁଡ଼ିକ ପରାମର୍ଶଦାୟକ | ଶିକ୍ଷକମାନେ ବିକାଶ କରିପାରିବେ ସେମାନଙ୍କର ନିଜସ୍ଵ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଏବଂ ସ୍ଥାନୀୟ ଖେଳନା, ଖେଳ ସହିତ ଅତିରିକ୍ତ ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିବା ଖେଳନା ଏବଂ ଶିଶୁର ଉପଲବ୍ଧ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କଂକ୍ରିଟ୍ ସାମଗ୍ରୀ ସହିତ ହାତରେ ତୁରନ୍ତ ଶିଖିବା ପାଇଁ ପରିବେଶ କରେ | ଶିକ୍ଷକମାନେ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଅନୁଯାୟୀ ଅନୁକୂଳ, ଗ୍ରହଣୀୟ ଏବଂ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବାକୁ କିମ୍ବା ପିଲାମାନଙ୍କ ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରସଙ୍ଗ ଏବଂ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ହରାଇବା ବିନା ଦୃଷ୍ଟି ଦକ୍ଷତାର ବିକାଶ ଚିହ୍ନିତ ଏହି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଅଟେ I

“ମାନସିକ ଆହ୍ଲାନ ଚିନ୍ତାଧାରା ସୃଷ୍ଟି କାର୍ଯ୍ୟରେ ନିୟୋଜିତ ହେବା | ଉତ୍ତମ ଗାଣିତିକ ଶିକ୍ଷା ଏବଂ

ସମାଲୋଚନା ମସ୍ତିଷ୍କ ସମାନ ଭାବରେ ସମାଧାନ, ଦ୍ରୁତ ଏବଂ ରହସ୍ୟ ଏହା ବ୍ୟତୀତ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ସୁଯୋଗ ପ୍ରଦାନ କରେ । ସେମାନଙ୍କର ନିତ୍ୟ ଶିକ୍ଷା, ଅନେକ ବୟସ ଉପଯୁକ୍ତ ଦ୍ରୁତ ଦିଆଯାଇଛି । ଉତ୍ତମ ଗାଣିତିକ ଶିକ୍ଷା ଏବଂ ସମାଲୋଚନା ମସ୍ତିଷ୍କ ଟିକ୍‌ର ସମାଧାନ, ସେମାନଙ୍କର ନିତ୍ୟ ଶିକ୍ଷା । ଅନେକ ବୟସ ଉପଯୁକ୍ତ ଦ୍ରୁତ ଦିଆଯାଇଛି । ତେଣୁ ଏହି ଦ୍ରୁତ ଶିଶୁର ଆନନ୍ଦିତ ଅନୁଭୂତି ସମାଧାନ ଉପରେ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରାଯିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ । “

“ଶୁଣିବା ଆଉ ଦେଖିବା-ଭିତ୍ତି ଡ୍ରାମା ପୁସ୍ତକର ଅଧ୍ୟାୟଗୁଡ଼ିକ ପରିଶିଷ୍ଟ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ଇ-ବିଷୟବସ୍ତୁ, ବହିରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କୁ୍ୟଆର କୋଡ଼ରେ ଉପଲବ୍ଧ ସାମଗ୍ରୀ ଅଛି । ଏବଂ ସେଟି ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଶିକ୍ଷଣ-ଶିକ୍ଷଣୀୟ ସାମଗ୍ରୀ ଏନସାଇକ୍ଲୋପିଡ଼ିଆ ଡ୍ରାମା ବିକଶିତ ଅଟେ ।”

“ଏହି ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ଏକମାତ୍ର ଶିକ୍ଷାର ଉତ୍ସ ନୁହେଁ । ପିଲାମାନେ ପରିବେଶ ଉପରେ ନଜର ରଖିବା, ସାଥୀ ଏବଂ ପ୍ରାଚୀନମାନଙ୍କ ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରିବା ସମୟରେ ଅଧିକଶିଖନ୍ତି । ଜେଜେବାପା, ସେମାନଙ୍କ ଆଗ୍ରହର ଜିନିଷ ତିଆରି କରିବା, ଟିଭି ଦେଖିବା, ମୋବାଇଲ୍, ଖେଳନା ଏବଂ ଖେଳ ସହିତ ଖେଳିବା, କାହାଣୀ, କବିତା ଶୁଣିବା, ପ୍ରକଳ୍ପ କରିବା , ସାଂସ୍କୃତିକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ଥାନ ପରିଦର୍ଶନ ଏବଂ ଭ୍ରମଣ କରିବା ତେଣୁ ଆମେ ଶିକ୍ଷକ କିମ୍ବା ପିତାମାତା ଭାବରେ ଏହି ଶିକ୍ଷାକୁ ଅଧିକ ମୂଲ୍ୟ ଦେବା ଆବଶ୍ୟକ । ପାଠ୍ୟ ପୁସ୍ତକ ଏବଂ ଦକ୍ଷତା ଏବଂ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ସହିତ ଏହାକୁ ମାନଚିତ୍ର ରେ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରାଯାଉଅଛି । ଏହି ପର୍ଯ୍ୟାୟ ପାଇଁ ପିଲାମାନଙ୍କର ଶିକ୍ଷା ଲକ୍ଷ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଚିହ୍ନଟ ଯେପରି ଦେଖାଯାଏ ତାହା ଆମର ସାମୂହିକ ଦାୟିତ୍ୱ ଅଟେ ।”

ବିକାଶ ଦଳ

ADVISOR

ପରାମର୍ଶଦାତା ଦୀନେଶ ପ୍ରସାଦ ସାକଲାନି, ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, ଏନସିଆରଟି, ନୂଆଦିଲ୍ଲୀ

ମାର୍ଗଦର୍ଶନ

ଶଶିକଳା ଖାନଜାରୀ, ପ୍ରଫେସର (ଅବସରପ୍ରାପ୍ତ) ଏବଂ ପୂର୍ବତନ ଭିସି, ଏସେଣ୍ଟି ମହିଳା |
ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ, ମୁମ୍ବାଇ (ଅଧ୍ୟକ୍ଷ, ସିଲ୍ଲାବସ୍ ଏବଂ ଶିକ୍ଷା-ଶିକ୍ଷାଦାନ |
ସାମଗ୍ରୀ ବିକାଶ କମିଟି) ସୁନୀତି ସାନୱାଲ, ପ୍ରଫେସର ଏବଂ ମୁଖ୍ୟ, ପ୍ରାଥମିକ ବିଭାଗ |
ଶିକ୍ଷା, ଏନସିଆରଟି, ନୂଆଦିଲ୍ଲୀ (ସଦସ୍ୟ ସମ୍ମିଳନୀ, ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ଏବଂ
ଶିକ୍ଷା-ଶିକ୍ଷାଦାନ ସାମଗ୍ରୀ ବିକାଶ କମିଟି)

ଯୋଗଦାନକାରୀ

ଆସ୍ତା ଭାୟାନା, ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷକ, ଏମଆରଜି ସ୍କୁଲ, ନୂଆଦିଲ୍ଲୀ
ଅନୁପ କୁମାର ରାଜପୁତ, ପ୍ରଫେସର, ଡିଇଇ ଏବଂ ମୁଖ୍ୟ, ପ୍ରକାଶନ ବିଭାଗ, ଏନସିଆରଟି,
ନୂଆଦିଲ୍ଲୀ

ଆଶୁତୋଷ କେଦାରନାଥ ଖଜାଲୱାର, ପ୍ରଫେସର, ଡିଏସଏମ, ଏନସିଆରଟି,
ପାଣ୍ଡେ, ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷକ, ଏମସିଡି ସ୍କୁଲ, ନୂଆଦିଲ୍ଲୀ

ଗରିମା

ଶୁଞ୍ଜନ ଖୁରାନା, ଅନୁସନ୍ଧାନ ସ୍କୋଲାର୍, ଜାମିଆ ମିଲିଆ ଇସଲାମିଆ, ନୂଆଦିଲ୍ଲୀ |
ମୁକୁନ୍ଦ କୁମାର ପରାମର୍ଶଦାତା, ଡିଇଇ, ଏନସିଆରଟି, ନୂଆଦିଲ୍ଲୀ |

ନିଶା ନେଗି ସିଂ, ଶ୍ରୀ କନସଲଟାଣ୍ଟ, ଡିଇଇ, ଏନସିଆରଟି, ନୂଆଦିଲ୍ଲୀ |
ପାର୍ବତୀ ଭଟ୍ଟ, ଯାନ୍ତ୍ରିକ ସହାୟକ, ଡିଏସଇଆରଟି, ବେଙ୍ଗାଲୁରୁ |

ଏନ

ପଦ୍ମପ୍ରିୟା ଶିରାଲୀ, ପୁଣେ ସାହିତ୍ୟ ବିଦ୍ୟାଳୟର ପ୍ରଧାନଶିକ୍ଷକ

ରିତୁ ଗିରି, ସହକାରୀ ଶିକ୍ଷକ, ଶିକ୍ଷା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ, ଦିଲ୍ଲୀ

ସପନା ଆରୋରା, ଟିଜିଟି, ଶିକ୍ଷା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ, ଦିଲ୍ଲୀ

ସମୀକ୍ଷକ

ଦିବ୍ୟାନୀଷ୍ଟ ଡାଭେ, ଭିସି (ଦାୟିତ୍ୱ), ଶିଶୁ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ, ଗାନ୍ଧିନଗର

ଗଜାନନ ଲୋଣ୍ଡେ, ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, ସାମଗ୍ରୀ ରିସର୍ଚ୍ଚ ଫାଉଣ୍ଡେସନ, ବେଙ୍ଗାଲୁରୁ |

ମଞ୍ଜୁଲ ଭର୍ଗାଭା, ସଦସ୍ୟ, ଜାତୀୟ ପରିଚାଳନା କମିଟି ଏବଂ

ଅଧ୍ୟକ୍ଷ, ମାଣ୍ଡେଟ୍ ଗ୍ରୁପ୍ | ସନ୍ଦୀପ ଦିୱାକର, ବିଷୟ ବିଶେଷଜ୍ଞ, ଆଜିମ ପ୍ରେମଜୀ ଫାଉଣ୍ଡେସନ |

ନୂଆଦିଲ୍ଲୀ, ଏନସିଆରଟି, ପ୍ରଫେସର ତଥା ଯୁଗ୍ମ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଶ୍ରୀଧର ଶ୍ରୀବାସୁଦେବ

ଶିକ୍ଷା ସଂଯୋଜକ

ଅନୁପ କୁମାର ରାଜପୁତ, ପ୍ରଫେସର, ଡିଇଇ ଏବଂ ମୁଖ୍ୟ, ପ୍ରକାଶନ ବିଭାଗ,

ଏନସିଆରଟି, ନୂଆଦିଲ୍ଲୀ

ସ୍ୱୀକୃତି

“ନ୍ୟାସନାଲ କାଉନସିଲ ଅଫ୍ ଏଡୁକେସନାଲ ରିସର୍ଚ୍ଚ ଆଣ୍ଡ ଟ୍ରେନିଂ (ଏନସିଆରଟି) ପ୍ରିନ୍ସିପାଲ୍ ଅନୀତା ଶର୍ମାଙ୍କ ମୂଲ୍ୟବାନ ଅବଦାନକୁ ସ୍ୱୀକାର କରନ୍ତି, ଏସଡି ପବ୍ଲିକ୍ ସ୍କୁଲ୍; ହିଜାନି ତେମ, ସହକାରୀ ପ୍ରଫେସର, ରାଜଧାନୀ କଲେଜ, ଦିଲ୍ଲୀ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ; ମନୀଷ ଜେନ, ପ୍ରଫେସର, ଆଇଆଇଆଇଟି ଗାନ୍ଧୀ ନାଗର; ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶର ପଙ୍କଜ ତିୱାରୀ, ଜନ ଶିକାଶାଳ, ଏମଏଲବି ସ୍କୁଲ ସେଓନି; ପ୍ରୀତି ହେଗଡେ, ସହକାରୀ ଶିକ୍ଷକ, କେପିଏସ୍, ହେଗଗାନ୍ଧାଲି, ବେଙ୍ଗାଲୁରୁ; ପୁଷ୍ପା ଓଲ୍ଲାନ, ଏସଏଆର, ଡିଇଇ, ଏନସିଆରଟି; ରବିନ ଛେତ୍ରୀ, ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, ଏସିଆରଟି, ସିକ୍ଲିମ୍; ରାକେଶ ଭାଟିଆ, ବିଷୟ ବିଶେଷଜ୍ଞ, ହେରବିଏସଇ, ହରିୟାଣା; ରେମନ୍ ହୁଡା, ଜେପିଏସ୍, ଡିଇଇ, ଏନସିଆରଟି; ସାରା ରାଫ୍ଟ ଖାନ୍, ଜେପିଏସ୍, ଡିଇଇ, ଏନସିଆରଟି; ତେଜଲ ଅହୁଜା, ଯେପିଏସ୍, ଡିଇଇ, ଏନସିଆରଟି; ଏବଂ ଭେନା ଏର୍ ଆର, ଶିକ୍ଷକ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ, ସାମଭିଟ୍ ରିସର୍ଚ୍ଚ ଫାଉଣ୍ଡେସନ୍, ବେଙ୍ଗାଲୁରୁ ପୁସ୍ତକ ବିକାଶ କର୍ମଶାଳା ସମୟରେ ଆଲୋଚନାରେ ଭାଗ ନେଇଥିଲେ।”

“ପରିଷଦ ସାନ୍ତୋଷ ମିଶ୍ର, କଳାକାରଙ୍କ ଉଦ୍ୟମକୁ ପ୍ରଶଂସା କରନ୍ତି, ଏହାର ଚିତ୍ର, ଡିଜାଇନ୍ ଏବଂ ଲେଆଉଟ୍ ପାଇଁ ଆଇମାର୍ଟସ୍, ଦିଲ୍ଲୀ | ପାଠ୍ୟ ପୁସ୍ତକ ଏନସିଆରଟି ର ଅବଦାନକୁ କୃତଜ୍ଞତାର ସହ ସ୍ୱୀକାର କରେ | ଡିଟିପି ଅପରେଟର୍ସ - ଅରୁଣ ଭର୍ମା, ତିଏସ୍ଏମ୍, କାନିକା ୱାଲେଟା, ଡିଇଇ, ରୋହିତ କୁମାର, ଡିଇଇ, ଏବଂ ରାକେଶ ଅଗ୍ରୱାଲ, ସହକାରୀ, ଡିଇଇ, ଏନସିଆରଟି |”

“””ଇଲମା ନାସିରଙ୍କ ଉଦ୍ୟମ, ସମ୍ପାଦକ (ବୁକ୍ସଭିଡିକ), ପ୍ରକାଶନ | ଏହି ପାଠ୍ୟ ପୁସ୍ତକ ସମ୍ପାଦନା ପାଇଁ ବିଭାଗ, ଏନସିଆରଟି ପ୍ରଶଂସନୀୟ | The ପରିଷଦ ମଧ୍ୟ ପତନ କୁମାର ବାରିୟର, ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥିବା, ଡିଟିପି ସେଲ୍, ଏବଂ ସଞ୍ଜୀବ କୁମାର, କପି ଧାରକ, ପ୍ରକାଶନ ବିଭାଗ, ଏନସିଆରଟି |”

ବିଷୟବସ୍ତୁ

ପ୍ରାରମ୍ଭ	iii
ପୁସ୍ତକ ବିଷୟରେ	vii
1. କୋମଳ ବିଲେଇ ଖୋଜିବା! (ପୂର୍ବ-ସଂଖ୍ୟା ଧାରଣା)	1
2. ଲମ୍ବା କ'ଣ? ଗୋଲ କ'ଣ? (ଆକୃତି)	10
3. ଆମ୍ଭ ତ୍ରିଟ୍ (ସଂଖ୍ୟା 1 ରୁ 9)	18
4. 10 ବନେଇବା (ସଂଖ୍ୟା 10 ରୁ 20)	33
5. କେତେ? (ଯୋଗ ଏବଂ ଫେଡ଼ାଣଏକକ ସଂଖ୍ୟା)	48
6. ପନିପରିବା ଫାର୍ମ (20 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯୋଗ ଏବଂ ଫେଡ଼ାଣ)	64
7. ଲୀନାଙ୍କ ପରିବାର (ମାପ)	72
8. ସଂଖ୍ୟା ସହିତ ମଜା (ସଂଖ୍ୟା 21 ରୁ 99)	84
9. ଉତ୍ସବ (ନମୁନା)	98
10. ମୁଁ କିପରି ମୋର ଦିନ ବିତାଏ ? (ସମୟ)	105
11. କେତେ ଥର? (ଗୁଣନ)	111
12. ଆମେ କେତେ ଖର୍ଚ୍ଚ କରିପାରିବା? (ଟଙ୍କା)	115
13. ଏତେ ଖେଳନା (ଡାଟା ହ୍ୟାଣ୍ଡଲିଂ)	120
ଦ୍ଵନ୍ଦ୍ଵ	122

An Initiative of the Ministry of Education

*If you are stressed, anxious, worried,
sad or confused about*

Studies and Exams

Personal Relationships

Career Concerns

Peer Pressure

Seek Support of Counsellors

**Call
8448440632**

**National Toll-free
Counselling Tele-Helpline
8am to 8pm
All days of the week**

MANODARPAN

Psychosocial Support for Mental Health & Well-being of Students
during the COVID-19 Outbreak and beyond
(An initiative by Ministry of Education, Government of India, as part
of Atma Nirbhar Bharat Abhiyan)

[www.https://manodarpan.education.gov.in](https://manodarpan.education.gov.in)